

НОВАЦІЇ В ПЕДАГОГІЦІ – РЕЗУЛЬТАТ ТВОРЧОГО ПОШУКУ ВИКЛАДАЧІВ

Наталія Рой
Галина Рисаченко
(Технолого – економічний коледж БНАУ)

*Не навчайте дітей так, як навчали Вас,
Вони народилися в інший час.
Китайська мудрість*

Сучасне життя змінюється дуже швидко. Напевно, одна з професій, фахівці якої мають змінюватись одночасно з нею, це професія викладача. Кожне покоління має справу з новими досягненнями, проблемами та турботами. З урахуванням цього пріоритетними завданнями сучасної освіти є навчання навчатися, навчання працювати, навчання співіснувати, навчання жити. Тому ми, працюючи із сучасною молоддю, поряд із традиційними методами навчання та виховання ставимо перед собою нові цілі – використання інноваційних технологій.

Поняттям "**інновація**" позначають нововведення, новизну, зміну, введення чогось нового. Стосовно педагогічного процесу інновація означає введення нового в цілі, зміст, форми і методи навчання та виховання; в організацію спільної діяльності вчителя і учня. Інновації самі по собі не виникають, вони є результатом наукових пошуків, передового педагогічного досвіду окремих викладачів і цілих колективів.

Інноваційна компетентність педагога — система мотивів, знань, умінь, навичок, особистісних якостей педагога, що забезпечує ефективність використання нових педагогічних технологій у роботі з дітьми.

Компонентами інноваційної компетентності педагога є:

- поінформованість про інноваційні педагогічні технології;
- належне володіння їх змістом і методикою;
- висока культура використання інновацій у навчально-виховній роботі;
- особиста переконаність у необхідності застосування інноваційних

педагогічних технологій.

Сучасний викладач - головна рушійна сила інноваційної діяльності:

- носій конкретних нововведень;
- практик із широкими можливостями;
- творець нових методик;
- творча особистість.

Він повинен бути активним, комунікабельним, динамічним, працездатним, вольовим, впевненим у собі, толерантним, висококомпетентним.

*Сучасний урок – це твір мистецтва,
де педагог уміло використовує всі
можливості для розвитку особистості.*

М.Ебнер-Ешенбах

Сучасне заняття неможливе без використання інтерактивних технологій, які зазначені на рис.1. На даний час це є закономірністю. Неможливо уявити заняття, на якій викладач читає лекцію без залучення студентів.

*Технологія
формування критичного мислення
засобами інтерактивних методів навчання*

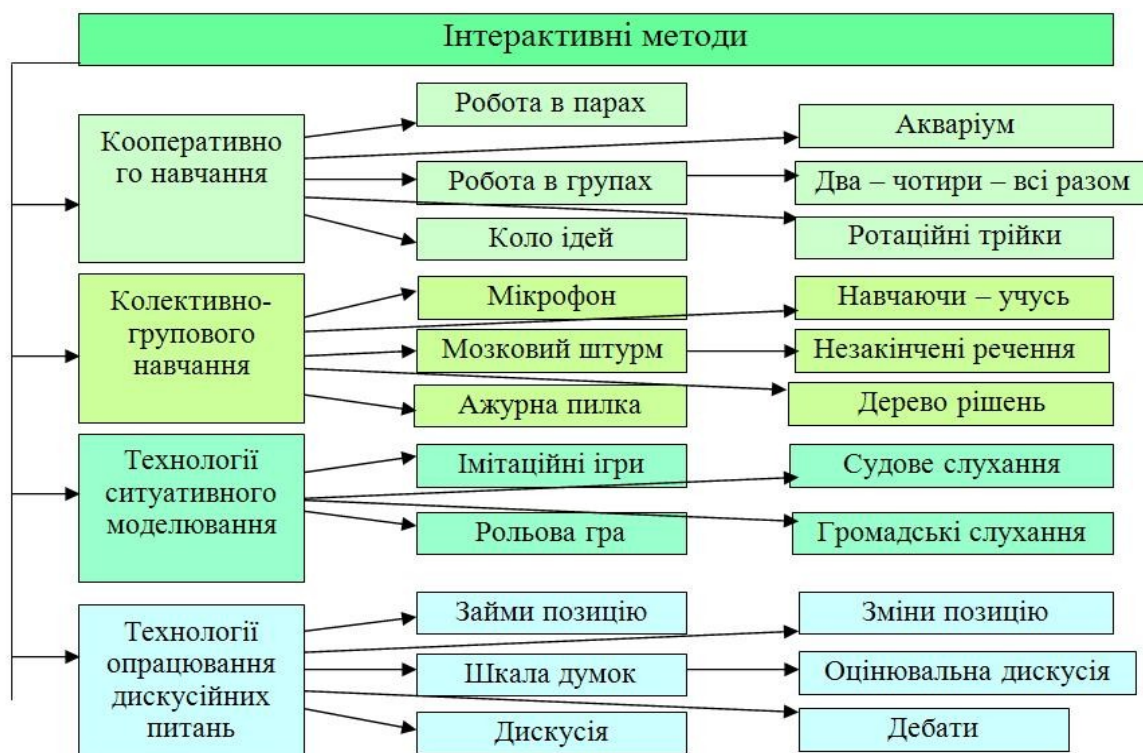

Рис. 1

Інтерактивна модель навчання дає можливість розширити пізнавальну діяльність студентів, високий рівень засвоєння знань. Викладач має змогу розкритись як консультант та організатор, контролювати набуті знання студентів, бути партнером та наставником. Адже сучасні студент та викладач - рівноправні суб'єкти процесу навчання.

Важливо, щоб на заняттях студенти з різним складом розуму мали змогу :

- працювати з інформацією, поданою в словесній, візуальній і предметно-практичній формах;
- використовувати різні способи перетворення інформації(аналітичний або синтетичний, індуктивний або дедуктивний і т.ін.);
- обирати свій шлях у процесі засвоєння понять (з використанням практичних робіт на місцевості , проектної діяльності, логічного обґрунтування, емоційно – метаморфічних оцінок і ін.).

Працюючи на результат, на формування навчальних умінь, на підвищення рівня навчальних досягнень студентів використовуємо педагогічні імпровізації.

Педагогічна імпровізація – це внутрішньо очікуваний, але зовні несподіваний для викладача момент, коли найяскравіше виявляється педагогічне “Я”.

Методи педагогічної імпровізації:

- «Взаємозаміна»
- «Розминка»
- «Цікавинка»
- «Роздача бонусів»
- Постановка проблемного питання
- «Сенкан»
- «Гронування»
- “Реклама”
- “Портфоліо”
- Діаграма Вена.
- Створення проблемної ситуації та ін..

Наведемо один із прикладів педагогічної імпровізації - гронування, який є асоціативною стратегією навчання, що спонукає студентів думати вільно та відкрито на певну тему.

ГРОНУВАННЯ

Етапи гронування

1. Напишіть центральне слово або фразу посередині аркуша паперу, на слайді, на дошці або будь-якій іншій поверхні для письма.
2. Починайте записувати слова та фрази, які спадуть на думку з обраної теми.
3. Коли всі ідеї записані на папері, починайте встановлювати, там де це можливо, зв'язки між поняттями.
4. Напишіть скільки ідей, скільки дозволить час, або ж доки всі вони не вичерпаються.

Сучасні підходи до організації навчання роблять навчально-виховний процес різноманітним, цікавим та ефективним. Сучасне оснащення кабінетів

комп'ютером і програмним забезпеченням, наявність локальної мережі дозволяють широко використовувати в своїй практиці інформаційно-комунікаційні технології, які допомагають зробити навчальний процес творчим і орієнтованим на студента.

Нами створені:

- посібники для мультимедійного супроводу лекцій;
- робочі зошити, які дають можливість викладачу економити час при підготовці до занять, а також ефективно організувати навчальну діяльність студентів, що сприяє досягненню очікуваних результатів;
- інтегровані посібники з комп'ютерною тестуючою програмою по кожній темі, які мають на меті підвищувати ефективність навчального процесу на основі створення атмосфери відкритості, об'єктивності.
- електронні підручники, які покликані не замінити друкований посібник, а доповнити його за рахунок подання навчального матеріалу в іншому вигляді .

Для підвищення ефективності впровадження педагогічних програмних засобів у навчальний процес підібрані відеосюжети, відеоролики, відеуроки, «моделюючі стенди», віртуальні досліди та експерименти, презентації у вигляді слайдів, які є ефективними на різних етапах як на аудиторних так і позааудиторних заняттях.

Уміле поєднання усіх засобів викладання сприяє досягненню високого рівня знань студентів та виробленню вміння застосовувати їх на практиці. Адже найсильнішим мотивуючим фактором є підготовка студента до подальшої ефективної професійної діяльності.

Головним завданням освіти є підготовка молоді до сучасного життя, тобто формування в неї необхідних компетентностей, а одним із засобів їх формування є **електронно-освітнє середовище**:

- **«Віртуальна лабораторія професіонала»;**
- **Електронна бібліотека;**
- **Віртуальні консультації (скайп),**
- **Дистанційне навчання.**
- **Віртуальні дослідження та експерименти.**

Разом з цим у соціальній мережі «**В контакті**» створена «**Офіційна група ТЕК БНАУ**», де учасниками спільноти є як викладачі коледжу, так і студенти. В «групі» ми ведемо **рубрики** своїх дисциплін: «Цікава математика», «Хімічимо разом» , «Я – частинка Всесвіту», а ще проводимо різні вікторини, конкурси, відповідаємо на коментарі.

Поряд із застосуванням інноваційних технологій ми використовуємо **традиційні методи навчання**. А уміле поєднання цих методів викладання дисциплін сприяє досягненню високого рівня знань студентів та виробленню вміння застосовувати їх на практиці.

Традиційні форми контролю:

- ✓ **це і рівневі завдання** – диференційовано-групова робота;
- ✓ **тестові завдання** - тестування, як засіб педагогічної діагностики дозволяє оперативно і точно визначити рівень знань окремих студентів;
- ✓ **робота з опорними конспектами** – дає позитивні результати при опрацюванні великого обсягу матеріалу, який уже систематизований, впорядкований, що дає змогу легко складати схеми, таблиці і т.д.;
- ✓ **інтегровані заняття** підвищують якість навчально - виховних процесів, спрямовує на формування неординарного мислення, запобігає виробленню стереотипного мислення, виробляє вміння аналізувати і порівнювати;

✓ *різномірні завдання* дають об'єктивне право на позитивну оцінку кожного студента .

Іншим напрямком роботи є поєднання аудиторної та позааудиторної роботи. Адже тільки тісні активні дослідницькі методи перетворюють студента на суб'єкт педагогічного процесу.

Проводимо олімпіади, турніри, круглі столи, виставки; залучаємо студентів до участі в конференціях (на різних рівнях) , конкурсах, малій академії наук, що сприяють розвитку творчої особистості сучасної молоді, формуванню інтересів до навчання, а також підвищує рівень успішності. Стимулює творче самовдосконалення, виявляє і розвиває обдарованих студентів, підвищує інтерес до поглибленого вивчення дисциплін.

Динаміка сучасного розвитку цивілізації, прогнозування його перспектив наводять на висновки, що освітня система, навчальний заклад, педагогічний колектив, педагог, які ігноруватимуть у своїй діяльності інноваційний чинник, не лише відставатимуть від суспільних процесів, тенденцій, а й спричинятимуть формування особистості, покоління, заздалегідь запрограмованих на аутсайдерські (останні)інтелектуальні, духовні, соціальні позиції. Педагог із зашкарубленими знаннями, байдужий до пізнання й використання у своїй діяльності нового – формуватиме подібні комплекси у своїх вихованців, з яких мало хто зможе стати успішною особистістю.

Сучасний викладач має широкі можливості і необмежене поле для інноваційної діяльності, оскільки на практиці може експериментувати і переконуватися в ефективності методик навчання, коригувати їх, здійснювати докладну структурування досліджень навчально-виховного процесу, пропонувати нові технології та методи навчання. Основна умова такої діяльності – інноваційний потенціал педагога.

На цьому акцентував увагу **В.О.Сухомлинський**, називаючи викладацьку професію людинознавством, *«постійним проникненням у складний духовний світ людини, яке ніколи не припиняється»*, наголошував, що від педагога залежить, чим стане серце дитини *«ніжною квіткою чи засушеною корою»*. На його думку, основа діяльності викладача - творчість, однією з необхідних умов якої є вихованість та висока майстерність .